

standige Skjøn. I det jeg nævner dette, maa jeg dog sige, hvad jeg senere skal komme tilbage til, at dersom jeg havde den Overbeviisning, at der ikke kunde findes 12 forstandige Mænd til hver Nævningeret her i Landet, saa vilde jeg ikke forlade mig paa det forstandige Skjøn. — Vi have forladt Grundlaget for det Inkvizitoriske, dengang vi gik over til Indiciebevist, hvilket i sit inderste Væsen er en Erklæring af, at vi ikke mere have Magt og Villie til at pine Sandheden ud af Folk, og at vi derfor ville gennem et Skjøn komme til Erkjendelsen. Derfor have vi konstrueret en Art juridisk Indiciebeviis, men dette forekommer mig at være det allerforsærdeligste Forsøg paa at gjøre falske Theorier gjældende og føre dem over i Livet — det er noget langt Naturligere at forlade sig paa det sunde og saunde Skjøn. Vi troe imidlertid ikke, og med Rette, at vi kunne og bør hos de nuværende Domstole nedlægge Netten til igjennem den simple, sunde Sands og Skjøn at fælde Dom over Forbrydelsen, og derfor prøve vi, ved atter at indføre den nordiske, den germaniske, gothiske Maade, at finde Netten ved at lade et Antal Mænd træde frem ligeoverfor den Sigtede og sige: vi sværge paa, at han er skyldig, eller vi sværge paa, at han er uskyldig. Dette er egentlig Hovedindholdet af Nævningeinstitutionen, at den skal træde istedetfor Indiciebevist; den skal hjælpe os ud over den Vanskelighed at nøde Dommeren til enten at pine den Sigtede til Bekjendelse eller at slippe ham løs, uagtet han har den inderligste Overbeviisning om, at det er den største Skurk, der gaaer paa Jorden. Nu er altsaa Spørgsmaalet det: naar Nævninger skulle bruges, hvor er saa Begrændsningen mellem de Sager, der skulle bringes for Nævninger, og de, der ikke skulle bringes for dem. De Sager, hvori man ved Forundersøgelsen kommer til den Overbeviisning, at der maa kunne findes Skyld hos den paagjældende Person, men hvor man dog ikke kan skaffe de behøvrige Beviisligheder tilstede, de bør for Nævningerne; de derimod, hvor dette ikke er Tilfældet, hvor Beviserne foreligger klart, de skulle ikke for Nævninger, og det er ogsaa det, Loven her bestemmer. Der vil nu altid være en Række af Sager, som ere saa smaa, saa ubetydelige, at hele

dette Apparat, anvendt derpaa, vilde gjøre Forsølgelsen meget mere kostbar, end Sagen er værd, og hele denne Klasse af Smaafager kan man, holder jeg mig overbeviist om, ganske lade gaae bort fra Tanken om at forfølge for Nævningeretten. Men forøvrigt forekommer det mig, at der er To, som maae kunne forlange, at en hvilken som helst Sag skal for Nævningerne, det er Anklageren og den Sigtede. Den Sigtede kan holde sig overbeviist om, at der imellem de Beviisstykker og de Forhold, hvorefter han er bleven sigtet, findes saadanne, at han, naar de kom frem paany for den sunde Sands, vilde, trods at hele Skinnet var imod ham, blive frikendt. Bør han da ikke for Nævningerne? Lad det være et mindre Tilveri, lad det være en Forbrydelse, som kun fører til en mindre Straf, naar det ikke er en saadan, at man siger: Lad ham hellere gaae fri end besvær os med den Byrde at benytte et saadant Apparat, bør han da ikke stilles for Nævninger, og bør nogensomhelst Begrændsning kunne undbrage ham derfra? Og i modsat Tilfælde, naar Anklageren har gjort sig al Tid for at skaffe alle de Beviser, han kan, men dog ikke kan skaffe det fuldstændige juridiske Beviis, bør han saa ikke kunne bringe Sagen for Nævninger, selv om Straffen ikke naaer til det opstillede Maal, selv om Forbrydelsen er af den Art, at den, naar man tager Hensyn til dens Egenkab, vilde ubelufte derfra. Mig forekommer det klart, at det, at prøve paa at sætte en saadan materiel Begrændsning, som den ene eller den anden af dem, der her foreslaaes for de Sager, der skulle for Nævningeretterne, strider mod hele Nævningedomstolens Natur. Det næste Punkt, jeg vil omtale, er Dommerpunktet.

Jeg er meget enig med det ærede Medlem fra Mariager (N. Hage) i, at Førstedommer helst maa være Eneommer; Forsøget paa at jætte andre Dommere ved Siden af ham er yderst vanskeligt ved den Retspleie, som her omhandles; men om jeg ogsaa kunde gaae ind paa, at dette skeer, saa vil ethvert andet Brug, man gjør af de Dommere, man sætter ved Siden af Overdommeren, end det at raadsflaae med ham om den Straf, der skal anvendes, efterat Nævningerne have afgivet deres Kjendelse, gjøre hans Stilling falsk og berøve